

ARNOLDAS GABRĖNAS

Vilniaus Gedimino technikos universitetas, Lietuva
Vilnius Gediminas Technical University, Lithuania

MEDIS ARCHITEKTŪROJE – MEDŽIAGOS METAMORFOZĖS

Metamorphoses of the Wood Material in Architecture

SUMMARY

The connection between wood material and the phenomenon of the imitation is the theme of the paper. Using the imitation in the exteriors and interiors of architecture is not well known among professionals and society. This problem is connected with the quality of the architecture. There are a many surfaces that look attractive, natural and fashionable in our everyday environment but are only images, copies, imitations, of the real material,. Two forms of this phenomenon are analyzed. The first is when the architectural object is made from timber but it appears as built from other material. The second option is the reverse, namely, when wood is imitated by other material. In both cases, one meets with: a large number of examples, a degree of similarity between imitation and true material, and the rationality, ingenuity, and honesty of the creator. Despite the controversy, both manifestations show a very special attraction for real wood in architecture.

SANTRAUKA

Straipsnyje tyrinėjamos medžio medžiagos ir imitavimo reiškinių architektūroje sąsajos. Imitacijų taikymas architektūros eksterjeruose, interjeruose yra menkai profesionalų ir visuomenės nagrinėta problema, ir tai neretai lemia diskutuotinių sprendimų priėmimą kūryboje. Mes nė nesusimąstome, kad kasdienėje šalia esančioje architektūroje esama paviršių, kurie atrodo kaip patraukli, natūrali ar madinga medžiaga, bet iš tikro tai kita medžiaga, originalo imitacija, tik autentiškos medžiagos atvaizdas. Analizuojamos dvi imitavimo reiškinių formos. Pirmoji – kai iš medžio padarytas, sukonstruotas architektūros objektas ar jo detalės vaizduoja, „apsimeta“ kitos medžiagos statiniu. Antrasis variantas atvirkštinis – kai kita medžiaga imituojamas medis. Kiekvienu atveju susiduriama su didele pavyzdžių gausa, imitacijos ir tikrosios medžiagos panašumo laipsniu. Abi imitacijų formos, nepaisant jų kontroversiškumo, liudija ypatingą tikrojo medžio kaip medžiagos patrauklumą architektūroje.

RAKTAŽODŽIAI: medis, medžiaga, architektūra, imitacija, metamorfozė, atvaizdas, eksterjeras, interjeras.

KEY WORDS: wood, material, architecture, imitation, metamorphosis, image, exterior, interior.

Medžiagos imitavimas, vaizdavimas kita materija visada kelia įvairių minčių mąstantiems architektūros kūrėjams ir jos tyrėjams. Ši tema mažai nagrinėta, o kaip problema dažniau aptariama tik tarp kūrėjų, atsitiktiniuose profesiniuose pašnekesiuose. Medžiagų imitavimas šiandien yra pasiekęs didelį mastą. Mums net nežinant, apie tai nesusimąstant, kasdienėje šalia esančioje architektūroje yra paviršių, kurie atrodo kaip patraukli, natūrali ar madinga medžiaga, bet iš tikro tai kita materija, originalo imitacija, tik autentiškos medžiagos atvaizdas.

Šiame straipsnyje nagrinėjamos medžio medžiagos sąsajos su imitavimo reiškiniu architektūroje. Reiškiny yra nevienareikšmis. Čia galima išskirti dvi jo formas. Pirmoji – kai iš medžio padarytas, sukonstruotas architektūros objektas ar jo detalės vaizduoja, „apsimeta“ kitos medžiagos statiniu. Antrasis variantas atvirkštinis, būtent kita medžiaga imituojamas medis.

Pirmąjį atvejį iliustruojančių pavyzdžių, kai iš medžio sukurti architektūros objektai ar detalės vaizduoja kitokį medžiagiškumą, lyg būtų padaryti, pastatyti iš akmens, mūro, cemento, galima aptikti istorinėje architektūroje. Istoriniuose tyrimuose galima rasti faktą, kad Rusijos caras Petras I simpatizavo Olandijos mūrinei architektūrai, o ryškiausias tokios aistros pavyzdys buvo garsusis Petro I medinis namelis, kuris buvo nudažytas taip, tarsi būtų sumūrytas iš raudonų olandiškų plytų. Raudonas plytas Rusijoje buvo pradėta gaminti vėliau, padedant olandų meistrams (Anisimov 2017). Nukeliauti į kitą kraštą pamatyti

1 pav. Medinis arklidžių pastatas, nudažytas imituojant mūrą, 1840 m. Helsinkio Seurasaari atvirasis muziejus, Suomija

tai vietai būdingus dalykus lengviau, negu iš ten atsivežti savame krašte neturimų medžiagų ar meistrų. Noras turėti taip gražiai kaip ten, kad ir iš to, kas vietoje prieinama, lėmė vizualiai kitokio medžiagiškumo medinių statinių ir jų detalių atsiradimą. Efektas buvo pasiekiamas dažant arba suteikiant atitinkamą formą, būdingą iš kitos medžiagos statytiems statiniams ar padarytomis detalėmis. Būdinga buvo taikyti ir abi būdus. Įdomų pavyzdį, kai mūrinio pastato įspūdžiui sudaryti naudota dažymo technika, galima rasti Helsinkio Seurasaari atvirajame muziejuje. Tai 1840 m. Helsinkio Kaivopuisto parke pastatytas medinis arklidžių pastatas, kurio ne tik formos mėgdžiojo mūrinę architektūrą, bet ir fasadai buvo nudažyti imituojant plytų mūrą (1 pav.).

Rundalės rūmų barokiniame parke, projektuotame architekto F. B. Rastrelio, galima rasti iš medžio pastatytą pavėsinę, kuri yra nudažyta imituojant marmurą (2 pav.). Elegantiškas ir savo forma sudėtingas statinys, pastatytas iš vietoje paplitusios statybinės medžiagos – medžio, papildomai papuoštas marmuro raštais

2 pav. Medinė pavėsinė, imituojanti marmurinį statinį. Rundalės rūmų parkas, Latvija

tarsi siekiant vizualiai priartinti statinį prie ryškiausių baroko ir rokoko stiliškos pastatų. Darytina prielaida, kad medis buvo laikoma pernelyg utilitaria,

paprasta medžiaga, o iš jos statyti tradicinės formos ir konstrukcinės tektonikos pastatai netiko prie bendros komplekso estetikos ir kuriamo prabangos išpūdžio. Architektūros stiliaus, struktūros ir kompozicijos principus nagrinėjęs M. Fosteris taikliai nurodė, jog dauguma nūdienos statinių, pastatytų iš kitų medžiagų, gali būti identišškai nukopijuoti iš medžio, o atvirkščias veiksmas nėra įmanomas (Foster 1983). Mūrinis pastatas medžio išteklių turtingose šalyse neretai buvo priklausymo turtingesniajam socialiniam sluoksniui ženklas. Šiaurės, Rytų Europos šalyse dar ir šiandien miestų senamiesčiuose galima rasti medinių pastatų, kurie savo architektūriniais formos ypatumais mėgdžioja mūrinius monumentalesnius, vizualiai sunkesnius mūrinius statinius. Tai būdinga ir kai kuriems XIX a. pradžios Suomijoje statytiems pastatams (Suikkari 2009), panašių statinių galima rasti ir Norvegijoje (3 pav.).

3 pav. Medinis pastatas su mūro architektūrai būdingomis kolonomis, karnizais ir kitomis detalėmis. Tonsbergas, Norvegija

Kai kurie šių pastatų gali būti priskiriami konkrečiam architektūros stiliui. Pavyzdžiui, Latvijos Liepojos mieste dalis medinių gyvenamųjų namų priskiriama puošniam *art nouveau – jugendo* stiliui (Krastins 2015). Mūrinės architektūros bruožų, detalių, kartojamų medžių, turi ir Lietuvos paveldas. Tai įvairių laikotarpių medinės bažnyčios (Jankevičienė 2007), kai kurie gyvenamieji pastatai (Gimbutas 2010). Medis yra tinkama medžiaga kurti skulptūriškas formas. Jau minėtų Rundalės mūrinių rūmų interjeruose įvairūs sienų puošybos elementai buvo išdrožti iš medžio, nuglaistyti ir nudažyti. Lietuvoje interjeruose taip pat naudoti kitomis medžiagomis piešti iš medžio pagaminti elementai. Buvo stengiamasi, kad mediniuose bajorų namų interjeruose jie niekuo nesiskirtų nuo mūrinių namų (Puodžiukienė 2011). Tai įdomūs medžiagos metamorfozės pavyzdžiai, savotiškas dekoracijos kūrimo, meno atsiradimo reiškiny, nulemtas idealizuojant mūro, akmens, tinko architektūrą, bet neturint reikalingų ekonominių ir techninių išteklių ją turėti.

Vis dėlto istoriniuose šaltiniuose minimas ir mūsų nagrinėjamas atvirkščias reiškinys, nors įprasta manyti, kad medžio vaizdavimas kitomis architektūroje naudojamomis medžiagomis yra šių dienų reiškinys. Istoriniu laikotarpiu Vilniuje kai kur tinkuoti paviršiai buvo tapomi imituojant medienos raštus. Dalia Klajumienė aprašė polichromijos tyrimus, kurie parodė, kad kai kuriuose Vilniaus gyvenamųjų namų interjeruose buvo kesonais skaidomos ir tapybos būdu medienos raštais puošiamos lubos (Klajumienė 2015).

Masiškiau imituoti medieną kitomis medžiagomis pramoniniu būdu pradėta XX a. pabaigoje, o viena priežasčių, lėmusių šio reiškinio atsiradimą ir plitimą, buvo medienos išteklių mažėjimas. Dar viduramžiais dideli medienos kiekiai Vakarų Europoje paprasčiausiai buvo sunaudoti kaip kuras (Pryce 2005). Vis dėlto noras turėti medį architektūroje buvo ir yra toks didelis, kad buvo sukurta ir tebekuriama nepaprastai didelė medieną imituojančių medžiagų įvairovė.

Dalis tokių imitacijų architektūroje naudojamos kaip eksterjero apdailos medžiagos. Tarp jų, pavyzdžiui, siūlomos cementinės dailylentės, kurios gamamos iš cemento, kvarcinio smėlio, celiuliozės, cemento plėtiklio ir vandens. Medienos faktūra ant gaminių atspaudžiama formavimo būgnu, išgaunami 26 spalvų variantai, o tarp jų – su tikra medine architektūra mažai ką bendra turintys violetiniai, melsvi, žalsvi atspalviai. Teigiama, kad tokia fasado apdaila yra nedegi, atspari UV spinduliams, jos nereikia perdažyti, ji atspari kenkėjams, atmosferiniams poveikiams, lengva ir leidžianti cirkuliuoti drėgmei (EternitBaltic 2017). Kiti gamintojai analogiškus medį imituojančius produktus kuria jungdami polivinilchloridą arba polipropilena su medžio dulkėmis, pjuvenomis, celiulioze, malta mediena, šiaudais ir stabilizuojančiais priedais (lubrikantais, fungicidais, antioksidantais, UV spindulių filtrais, stabilizatoriais). Siūlomos fasadinės, terasinės lentos, tvoros ir turėklai. Gamintojai deklaruoja, kad jų tikslas yra sukurti į medį panašią medžiagą (juk natūralios medžiagos šiluma suteikia jaukumo ir saugumo jausmą), kuri dar būtų ir

4 pav. Medinis XX a. pradžioje–viduryje statytas gyvenamasis namas. Teatro g., Panevėžys

5 pav. Medinis XX a. pradžioje–viduryje statytas gyvenamasis namas po renovacijos plastikinėmis dailylentėmis. Teatro g., Panevėžys

neriekalinga didelių eksploatacijos išlaidų, atspari vandeniui, netrūnytų, nepelytų, nepleišėtų (Deceuninck 2017; Inter-Vilža 2017). Didesnio tūrio pastatams naudojamos medžio imitacijos plokštės, kurios, be savybių, deklaruojamų kaip būdingų čia jau aptartiems medžio pakaitalams, yra labai atsparios ugniai, lydymuisi ar sprogimui ir, svarbiausia, savo išvaizda panašios į medieną. Žymesni imitacijų gamintojai šiandien siūlo didelių parametrų plokštes (4 270 mm ilgio ir 2 130 mm pločio), savo asortimente išskirdami atskirą grupę su keliolikos medžio rūšių imitacijos apdaila pastatų eksterjerui ir interjerui. Firma „Rockpanel“, siūlydama iš perdirbto akmens, bazalto gaminamas ir 16 medžio rūšių paviršius imituojančias plokštes, teigia, kad skirtumas nuo tikro medžio vos pastebimas (Rockpanel 2017; Trespa 2017). Tarp vizualiai skurdžiausių medžių imituojančių medžiagų yra plastikinės dailylentės, kurių gamybai jokie medienos užpildai nenaudojami. Šiandien daugiausia individualiajai mažaaaukštei statybai ir remontui naudojamos dailylentės savo išvaizda medžio lentas primena labiau elementų dydžiu nei faktūra ar spalva (Alta 2017; Boryszew 2017). Šių

dienų Lietuvoje gausu gamintojų ir jų produkcijos pardavėjų skelbimų, kad tokia medžiaga yra priimtinos kainos ir paprastai montuojama. Plastikinėmis dailylentėmis atnaujinami medinių pastatų eksterjerai ir interjerai, tarp kurių pasitaiko karikatūriškų, varganai atrodančių tokios renovacijos pavyzdžių. Kai kurių vietovių senamiesčiuose nereto pastato mediniai fasadai daugiausia „suremontuoti“ juos uždengiant plastikinėmis dailylentėmis, dramatiškai pakeičiant buvusį miestovaizdį (4, 5 pav.).

Medis imituojamas ne tik statinių sienų paviršių apdailai skirtomis medžiagomis, bet ir gaminant kitus architektūrinius konstrukcinius elementus. Tai gali būti durys, langai (jų rėmai) ar garažo vartai. Egzistuoja net metalinių lakštų stogo dangos, kurios imituoja medinius gontus, kadaise naudotus stogams dengti (Systems 2017). Kalbant apie architektūrą ir mūsų šalies pastatų eksterjeruose naudojamą tikrą medį, visuomet galima išgirsti būgštavimų dėl natūralios medžiagos patvarumo, ilgaamžiškumo, atsparumo klimato poveikiams. Tai klaidingai įvardijama kaip beveik neišsprendžiama problema ir surandamas pseudokompromisas – me-

džio imitacijos. Šių taikymas ypač paplitęs statant mažesnio biudžeto naujus ir renovuojant senus pastatus, kurie, deja, sudaro nemažą dalį mūsų aplinkos, kurioje gyvename ir matome kasdien. Įdomesnė, kūrybiškesnė, netiesioginė medžiagos traktavimo, dviejų medžiagų sintezės medienos medžiaginės metamorfozės raiška kartais sutinkama betoniniuose paviršiuose, konstrukcijose. Nuėmus betono liejimui naudotus iš medžio padarytus klojinius, ant betono paviršiaus lieka atspaudas. Vienas įdomiausių tokio technologinio proceso rezultatų matyti architekto V. Olgiati 2007 m. Scharanse, Šveicarijoje, sukurtų Bardilli ateljė interjero ir eksterjero sienų paviršiuose. Betoninėse sienose aiškiai matyti buvusio medinio klojinio lentų kontūrai bei jų faktūra. Rausvai ruda spalva iš pirmo žvilgsnio priverčia dvejoti, kokia iš tikro yra sienų medžiaga.

Vis dėlto didžiausią mastą medžio imitavimas yra pasiekęs interjeruose. Čia neva medinis paviršius gali būti vaizduojamas visur: ant grindų, sienų, lubų, imituoti medį gali vidinės durys, iš vidaus matomi langų rėmai. Tikrą medį vargu ar rasime ir tokiose interjero detalėse kaip baldai ar šviestuvai. Tarp medį imituojančių medžiagų interjeruose šiandien plačiai paplitęs vadinamasis laminatas. Šis medienos pakaitalas buvo sukurtas 1977 m. švedų gamintojo „PERGO“. Šios dangos pagrindas – presuota medžio plaušo plokštė, kuri dengiama įvairių medžio rūšių spalvų ir faktūrų dekoratyviniu melamino dervoje išmirkytu popieriumi. Laminatas dabar paplitęs kaip gana pigi ir įvairaus medžio piešinio bei spalvos grindų danga, tačiau įvairios laminato rūšys naudojamos ir

durų, langų, baldų gamyboje, kur reikia palyginti pigiai išgaunamo medžio estetinio vaizdo (Thompson 2007; Pergo 2017). Grindims naudojamo laminato įvairovė šiandien vis didėja, o kai kurie gamintojai deda daug pastangų siekdamu sukurti piešinius, imituojančius sudėtingą ir brangią, iš tikros medienos padaromą dangą. Pavyzdžiui, laminatas, kuris atrodo tarsi sudėtas iš senų dėžių lentų, su matomu lentų supleišėjimu, vinių vietomis, senų dažų ir užrašų pėdsakais, ar danga, imituojanti parketą iš skersai pjautų tašų kaladėlių (Parador 2017). 1860 m. anglas Federikas Waltonas išrado linoleumą, kuris vėliau buvo pradėtas gaminti su dekoratyviniais raštais, o tarp jų atsirado ir paties medžio faktūrų ar natūralių medinių gaminių, grindų piešiniai – kopijos. Šiandien, atsižvelgiant į linoleumo sudėtį, jo gamybos komponentus, ši medžiaga vadinama įvairiai: marmoleumu, artoleumu, cor-klinoleumu arba PVC danga. Deklaruojama, kad atspalviai, tekstūra, reljefiškumas kuriami atsižvelgiant į tai, kaip iš tiesų tikrovėje atrodo natūralios medžiagos. Beveik visų gamintojų kataloguose galima rasti medieną imituojančius raštus, „primenančius gamtą, pasižyminčius tikroviškais, nesenstančiais raštais ir natūraliomis spalvomis, suteikiančiomis šiltą, malonią aplinką“, o pati danga, „praktiška ir puošni, yra puikus sprendimas ten, kur turi reikšmės eksploatacinės savybės ir išvaizda“. Taip pat akcentuojamas patvarumas – tai grindys, kurios „neskilinėja, neįtrūksta ir negirgžda“. Evoliucionuojanti pramonė šiandien siūlo vinilo dangas ne tik kloti kaip ritininę dangą, bet ir atskiromis lentelėmis (Čeikauskas 2008; Forbo 2017). Įdomus

ir savotiškai paradoksalus kitos prigimties medžiagos priverstinis virsmas medžiu yra keraminės, akmens masės plytelės su medžio raštu. Dar neseniai aukštos kokybės ir kainos laminatai, linoleumai natūralaus medžio dangą imituodavo geriau nei keraminės ar akmens masės plytelės, kuriomis dėl konkrečių parametrų ir klojimo ypatumų tokių įspūdį sukurti buvo sunkiau. Vėl skaitmeninės technologijos leido itin išstobulinti medienos tekstūrų, spalvų, reljefiškumo atspaudus, išvengti akivaizdaus piešinio kartojimosi. Išstobulinti dydžiai ir jų jungimo galimybės šiandien leidžia plyteles sudėti net vadinamoju „eglutės“ dėjimo būdu. Kalbant apie tokių medžių imituojančių gaminių savybes, vėl akcentuojama medienos vaizdo teikiama šiluma, jaukumas, elegancija ir keraminių, akmens masės plytelių kaip dėvėjimuisi ir kitiems poveikiams atsparios medžiagos derinys (AtlasConcorde 2017; Ragno 2017). Tarp paradoksaliausių su medžiu susijusių imitacijų yra OSB plokštės imituojančios keraminės plytelės. OSB plokštės – tai antrinis produktas, gaminamas iš medienos liekanų klijuojant skiedras į įvairaus storio ir stiprumo plokštes, kurios dažniausiai naudojamos paslėptiems darbams statyboje, konstrukcijų tvirtinimui. OSB paviršius interjeruose ir eksterjeruose eksponuojamas retai dėl savo šiurkštaus, liesti nemalonaus paviršiaus, sąsajų su pigia statybine medžiaga. Vis dėlto kai kam toks keramikos plytelių gamintojų siūlomas imitacinis gaminytis gali pasirodyti patogus ir patrauklus (VIVES 2017). Siūlomi ne tik paviršiai, imituojantys medį, bet ir mediniais atrodantys konstrukciniai interjeruose matomi elementai. Pavyz-

džiui, gaminamos poliuretalinės iki 4 m sijos savo svoriu ir montavimo paprastumu patogesnės už medines (SolidDecor 2017), jos leidžia imituoti senus balkius dekoratyviniuose, neretai kičiniuose interjeruose. Realybė yra tokia, kad nūdienos pastatų vidaus erdvėse rasti iš tikros medienos padarytus dalykus yra labai sunku. Imitacijos yra plačiai paplitęs ir pasiūlos palaikomas reiškinys. Interjeruose naudojant imitacijas sunkoka pasiteisinti tradiciniais būgštavimais, kad medis nepatvarus, reikalingas priežiūros, mat viduje jis nepasiekiamas klimato poveikiams. Lieka teisintis kokybiškų medinių dalykų kaina ar įgūdžių dirbti su šia tikra medžiaga neturėjimu. Šiandien būtent tikrieji mediniai paviršiai interjere, baldai ar kitos detalės virsta išskirtinumo, neretai prabangos, ekologiškumo ir dėmesingumo savo gyvenamajai aplinkai ženklu.

Tiek eksterjeruose, tiek interjeruose naudojamų medžių imitacijų atveju vėl galima prisiminti sovietmečiu nunykusią apskritai medinės architektūros tradiciją. Šiandien yra ir didžiulės naujos technologinės galimybės dirbti su tikru medžiu, bet neperduota tradicija, regis, stabdo kūrybą ir pažangą ieškant naujų šiuolaikiškų dabartinio žmogaus poreikius atitinkančių medienos taikymo architektūroje būdų. Tai neadekvatus reiškinys šalyje, kurioje negalima pasakyti, kad miškai buvo sunaikinti, kaip kai kuriose kitose Europos dalyse, šalyje, kuri turi miškų, tikros medžiagos išteklių, deja, dideliais kiekiais eksportuojamų į kitas šalis. O kokybiškai apdirbtos, ilgaamžiškumą garantuojančios medienos šiaandien neretai ieškoma ir randama Skandinavijos šalyse. Tai pasakytina ir apie

statybinę, ir apdailos medžiagą. Įtraukiamas kainos faktorius, kai suomiškas parketas kainuoja du kartus daugiau nei vietinis, bet vietinis turi akivaizdžių vizualių ir eksploatacinių trūkumų. Čia pasirodo, kad imitacija – medienos laminatas – už suomiškas grindis kainuoja dešimt kartų pigiau, už vietinį tikrą medinį parketą – penkis kartus, o atrodo beveik panašiai ir yra panašaus atsparumo kaip tikra medžiaga iš Skandinavijos šalies, turinčios gilią ir tęsiamą medi-

nės architektūros, darbo su mediena tradicijas. Situacija tokia, kad dar prieš nepilną šimtą metų buvusi populiariausia, prieinamausia, geriausiai jaučiama medžiaga nūdienos mūsų šalies visuomenei tapo sunkiai pažįstama ir priimtina. Neišnyko tik medienos, kaip malonios, jaukios medžiagos vaizdinys, savotiškas archetipas, kurio ieškoma prie būtinų papildomų savybių priduriant dažno gyvenime kiek perdėtus patvarumo ir kainos pageidavimus.

APIBENDRINIMAS

Medis yra ypatinga medžiaga architektūroje, o jos reikšmę ir patrauklumą liudija egzistuojanti jos formų įvairovė. Čia galima rasti ir kontroversiškus reiškinius – medžiu vaizduojamų kitų medžiagų ir kitomis medžiagomis imituojamą medį.

Kalbėdami apie medinius statinius ar jų dalis, kurie savo tektonika ar vaizdu identiški iš kitų medžiagų statomiems pastatams ar detalėms, pavyzdžių dažniausiai sutinkame istorinėje architektūroje, šalyse, kuriose buvo ypač paplitusi medinės architektūros tradicija. Tokie objektai ar jų detalės rodo medžio kaip medžiagos universalumą kuriant formą ir konstrukciją, neprilygstamas galimybes įgyvendinti fiziškai beveik bet kokią architektūrinę idėją.

Kitomis medžiagomis imituojamas medis yra mūsų laikų ženklas ir architektūros kasdienybė. Eksterjerams ir interjerams skirtų imitacijų variantų gausa tokia didelė ir lengvai prieinama, kad naudojama beveik automatiškai, labiau nesusimąstant apie tokių medžiagų vertę ir taikymo prasmę. Vis dėlto šio reiš-

kinio paplitimas, masiškumas rodo, kokia nepaprastai patraukli medžiaga yra tikrasis medis, kiek stipriai žmonės šią medžiagą sieja su natūralumu, ekologiškumu, šiluma, jaukumu, saugumu, pastovumu ir vertina jos estetinį, vizualinį patrauklumą.

Medžio imitacijų paplitimą palaiko medinės architektūros tradicijos, medžiagos pažinimo sunykimas, ekonominės aplinkybės. Tikrosios medžiagos nepažinimas naudojant jos imitacijas lemia nevykusių architektūros objektų atsiradimą.

Bet koks imitavimas siejasi su apgaulė. Vis dėlto kad ir kokia kokybiška būtų imitacija, kad ir kiek meistriškai būtų pakartotos originaliosios medžiagos vizualios savybės, net ir geriausiame, įdomiausiame architektūros objekte atpažintas toks melas dažniausiai sumenkina kūrinio vertę ir slopina meninio sprendimo įtaigą. Tik itin retai didelio profesionalumo architektūrinuose sprendimuose imitacijos įgauna savaip meniškai vertingą, įdomią medienos ir kitos medžiagos savybių dermę.

Literatūra

- Alta. 2017. "Alta - siding." http://alta-siding.ru/shop/category/category_893/category_170/category_173/ [žiūrėta 2017 09 17]
- Anisimov, J. 2017. *Imperatorių Rusija*. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras.
- AtlasConcorde. 2017. "Wood look porcelain tiles." <https://www.atlasconcorde.com/en/floor-wall-tile/look/wood-floor-tiles/> [žiūrėta 2017 09 17]
- Boryszew. 2017. "SIDING ELEWACYJNY." <http://www.boryszewerg.com.pl/siding-elewacyjny,85,11.html>. [žiūrėta 2017 09 17]
- Čeikauskas, V. 2008. „Natūralus linoleumas: modernu ir praktiška." <http://biblioteka.namasiras.lt/index.php?id=185> [žiūrėta 2012 03 22]
- Deceuninck. 2017. „Produktai." <http://www.deceuninck.com/en/wall-claddings-rooflines.aspx> [žiūrėta 2017 09 09]
- EternitBaltic. 2017. „Produktai." <http://www.eter-nit.lt/produktai/> [žiūrėta 2012 03 22]
- Forbo. 2017. „Produktai." <http://www.forbo.com/flooring/lt-lt/produktai/luxury-vinyl-plyteles/allura/allura-wood/brcrgm> [žiūrėta 2017 09 17]
- Foster, M. 1983. *The principles of architecture: style, structure and design*. Oxford, Phaidon.
- Gimbutas, J. 2010. *Lietuvos kaimo trobesių puošmenys*. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras, p. 105.
- InterVilža. 2017. „Produktai." <http://www.inowood.lt/produktai/> [žiūrėta 2017 09 09]
- Jankevičienė, A. 2007. *Lietuvos medinės bažnyčios, koplyčios ir varpinės*. Vilnius: Dailės Akademijos leidykla, p. 19, 20, 75, 200, 217.
- Klajumienė, D. 2015. *Vilniaus gyvenamųjų namų interjerų dekoru elementai: nuo klasicizmo iki moderno*. Vilnius: VDA leidykla, p. 176–177.
- Krastins, J. 2015. Liepaja : jugendstila arhitektura = Liepaja : art nouveau architecture Liepajas pilsetas dome.
- Parador. 2017. "Laminate flooring." <https://www.parador.eu/products/laminate-flooring/trendtime/globetrotter-urban-nature-1473921> [žiūrėta 2017 09 17]
- Pergo. 2017. "About Pergo." https://pro.pergo.co.uk/en-gb/tools/floor-finder?uf_FloorType=flooring_floortype%2F005_pergo_laminate [žiūrėta 2017 09 17]
- Pryce, W. 2005. *Architecture in wood: a world history*. Singapore, Thames & Hudson.
- Puodžiukienė, D. 2011. *Medinės ponų namų architektūros raida Lietuvoje XVI a. vid.–XIX a. vid.* Kaunas: Vytauto Didžiojo Universitetas, p. 144.
- Ragno. 2017. "Parquet and Wood Effect Tiles." <https://www.ragnoworld.com/collections/tiles/tiles-wood-effect-porcelain-stoneware/> [žiūrėta 2017 09 17]
- Rockpanel. 2017. "Rockpanel Woods." <http://www.rockpanel.co.uk/products/rockpanel+woods> [žiūrėta 2017 09 09]
- Systems, C. M. R. 2017. "Metal Roofing...Centuries Old, yet Forever New...." <https://www.classicmetalroofingsystems.com/> [žiūrėta 2017 10 22]
- SolidDecors. 2017. „DECOWOOD DEKORATYVINAI BALKIAI IR DETALĖS." <http://www.decor.lt/kategorija/vidaus-dekorai/decowood-dekoratyvinai-balkiai-ir-detales/> [žiūrėta 2017 09 17]
- Suikkari, R. 2009, 2011. "Wooden town tradition and town fires in Finland." http://www.arcchip.cz/w04/w04_suikkari.pdf [žiūrėta 2017 10 31]
- Thompson, R. 2007. *Manufacturing Processes for Design Professionals*. London: Thames & Hudson.
- Trespa. 2017. "Trespa Meteor wood decors." <http://www.trespa.com/en-gb/projects/exterior-panels> [žiūrėta 2017 09 09]
- VIVES. 2017. "Floor Tiles Porcelain." <http://www.vivesceramica.com/en/products/floor-and-porcelain-tiles/658-STRAND-59,3X59,3> [žiūrėta 2017 10 14]